

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

МОНГОЛ УЛСЫН СТАТИСТИКИЙН АГЫН ХЭЛТЭС

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2017/03

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстаг аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	5
ТОВЧ АГУУЛГА.....	6
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	17
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	17
1.1 Хүн ам.....	17
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	18
1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	23
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	25
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	26
1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД.....	27
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	28
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	28
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	29
2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА	32
2.4. ҮНЭ	32
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	35
3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	35
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР	42
3.3 ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БИЕИЙН ТАМИР СПОРТ.....	47
4. БУСАД.....	48

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

ГХ- Гэмт хэрэг

ХАА- Хөдөө аж ахуй

АҮ - Аж үйлдвэр

ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл

СЭ - Сэлэнгэ

II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)

III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв

IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

... Мэдээлэл байхгүй

X Бүтцийн өөрчлөлт

0.0 Маш бага тоо

+, - Зөрүү

- Гүйцэтгэл байхгүй

* Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Суурин хүн ам: Тухайн Засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Төсөв: Аймгийн т.свийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Гэдэг нь өрх орлогоороо өөсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

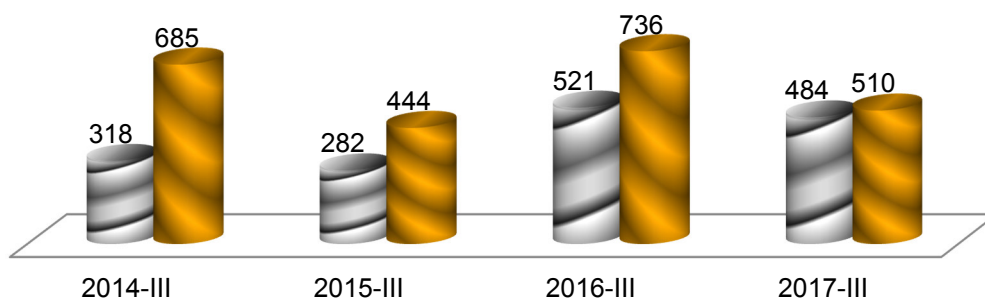
Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар анхгилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ТОВЧ АГУУЛГА**Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал**
(2017 оны 1-р улирлын байдлаар)**1.НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ****1.1 Хүн ам**

2017 оны 1-р улирлын байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 484 хүн шилжин ирж, 510 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 75.7 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймгаас, шилжин явагсдын 73 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймагт явжээ.

Шилжилт хөдөлгөөн

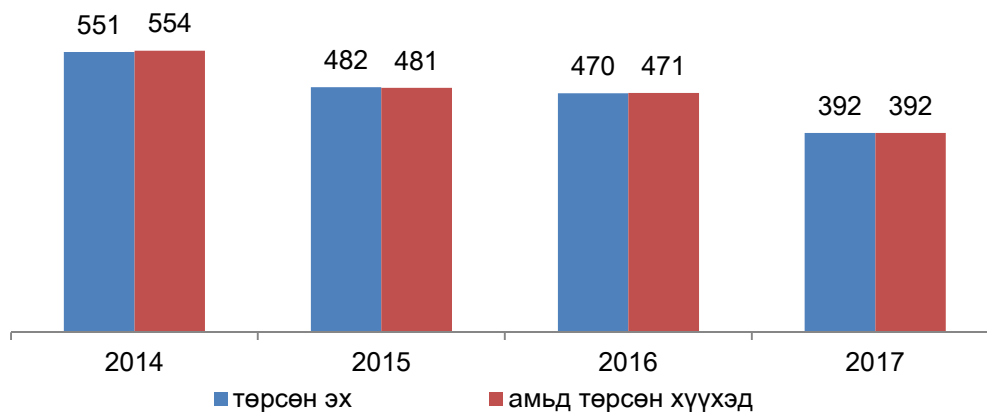
■ Шилжиж ирсэн ■ Шилжиж явсан

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 13055 хүн зорчсон байна.

1.2 Эрүүл мэнд

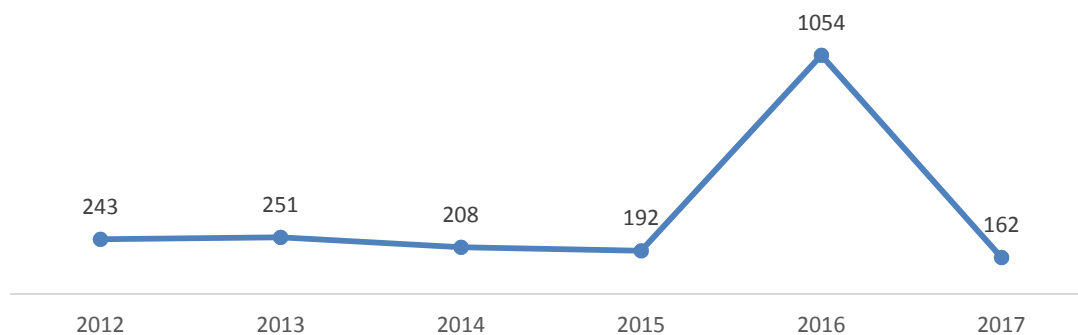
2017 оны 1-р улирлын байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 392 эх төрж, 392 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс төрөлт 16.7 хувиар буурсан байна. 1-р улирлын байдалаар 1099 жирэмсэн эх шинээр хяналтанд орсны 16.8 хувийг жирэмсний эхний 3 сарын дотор хяналтанд авсан байна.

Нас барсан хүний тоо 125 байгаа нь ноднингийн мөн үеэс 14.4 хувиар буурчээ. Хорт хавдрын өвчнөөр өвчлөгсөд ноднингийн мөн үеэс 6.1 хувиар буурсан бол хорт хавдрын өвчлөлийн нас баралт нь 3.3 хувиар өссөн байна.

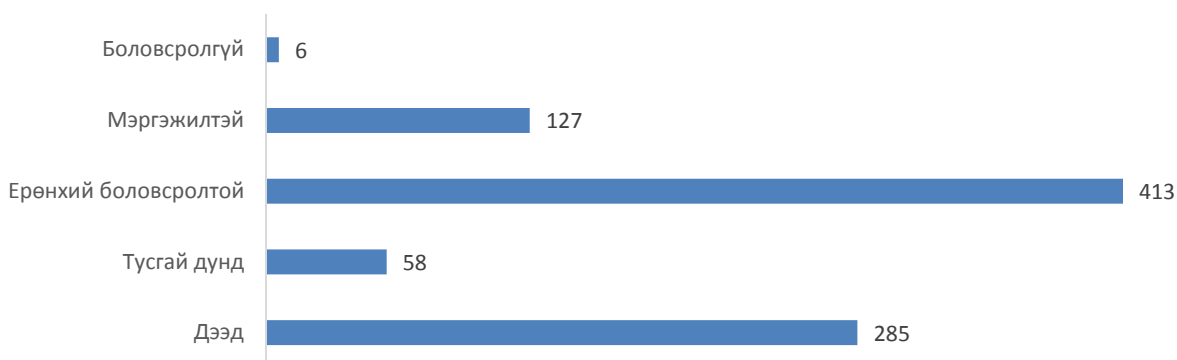
Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

1.3 Хөдөлмөр

2017 оны 1-р улирлын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 889 болсон нь урьд оны мөн үеийнхээс 7.9 хувиар буурч, 2014 оны мөн үеэс 3.4 хувиар өссөн байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 46.5 хувийг ерөнхий боловсролтой, 32.1 хувийг дээд боловсролтой 14.3 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 6.5 хувийг тусгай дунд, 0.6 хувийг боловсролгүй хүмүүс эзлэх боллоо.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд, боловсролоор

Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс идэвхгүйн улмаас 28 хүн хасагдаж, 54 хүн ажилд зуучлагдан орж, 122 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна.

1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

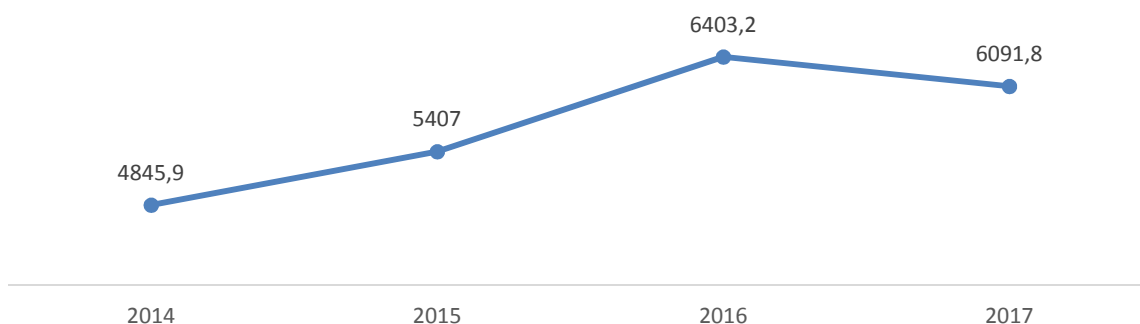
2017 оны 1-р улирлын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 15428 тэтгэвэр авагчдад 13489.9 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, тэтгэмжийн даатгалын сангаас 1551 даатгуулагчдад 507.5 сая төгрөгийг ХЧТА, ЖА, оршуулга, өвчтөн сахисны тэтгэмжид, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас ҮО-ийн тэтгэвэр, ХЧТА-ны тэтгэмж, нөхөн төлбөр,

сувиллын зардалд 229 тэтгэвэр авагчдад 273.1 сая төгрөг. Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 151 даатгуулагчдад 206.2 сая төгрөгийг ажилгүйплийн тэтгэмжид, ЭМД-ын сангаас эмнэлэг, эмийн сангуудад 939.5 сая төгрөгийн зардлыг тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 24857 хүнд 3125.6 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

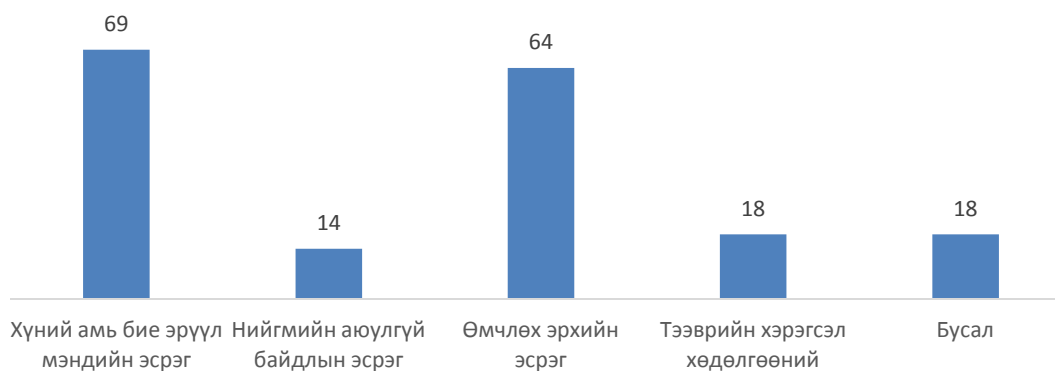
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

1.5 Гэмт хэрэг

2017 оны 1-р улирлын байдлаар нийт 171 гэмт хэрэг бүртгэгдсэний 63 нь согтуугаар үйлдэгдсэн ба гэмт хэргийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 31 хэргээр буюу 15.3 хувиар буурсан байна. Бүртгэгдсэн хэргийн 30.4 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 40.4 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 8.2 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 10.5 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 10.5 хувийг бусад хэрэг эзэлж байна. Мөн 5705 захиргааны зөрчил бүртгэгдсэний 5452 иргэн, 17 ААНБ-д торгуулийн арга хэмжээ авч, 236 хүн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулжээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, эхний 3-р сарын байдлаар

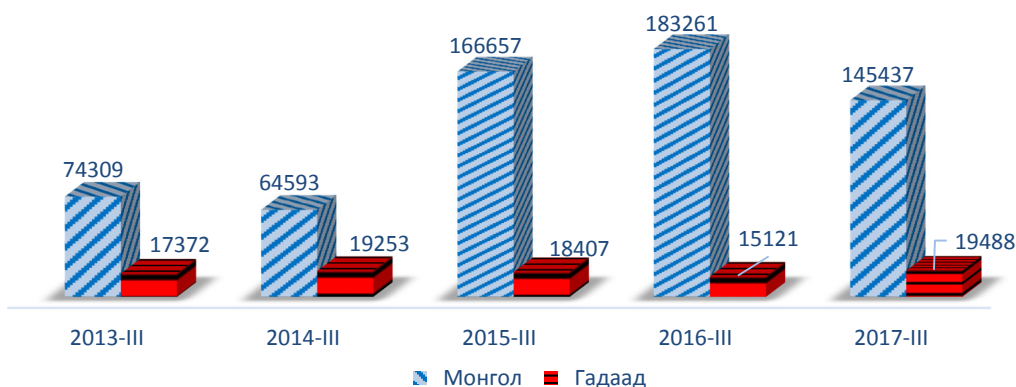

1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 164925 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 16.8 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 88.2 хувь нь Монгол иргэд, 11.8 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 20.6 хувиар буурч, гадаад иргэдийн тоо 28.8 хувиар өссөн байна.

Хилээр орсон гарсан иргэд

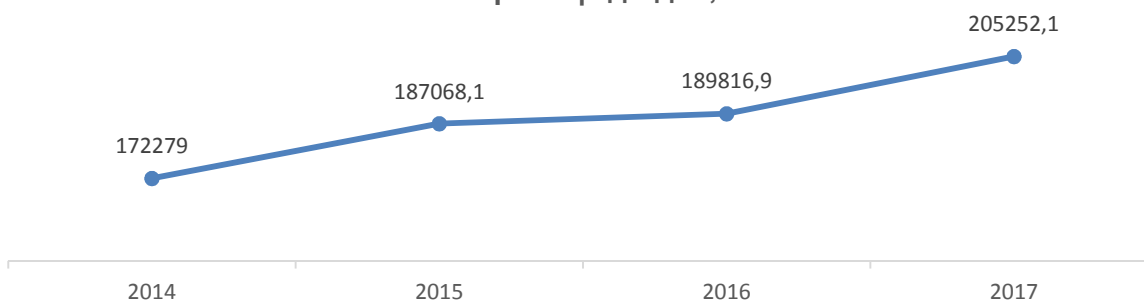
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 50873.6 сая төгрөг, цэвэр зарлага 48020.2 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 205252.1 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.7 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 65734.7 сая төгрөг байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, сая.төг

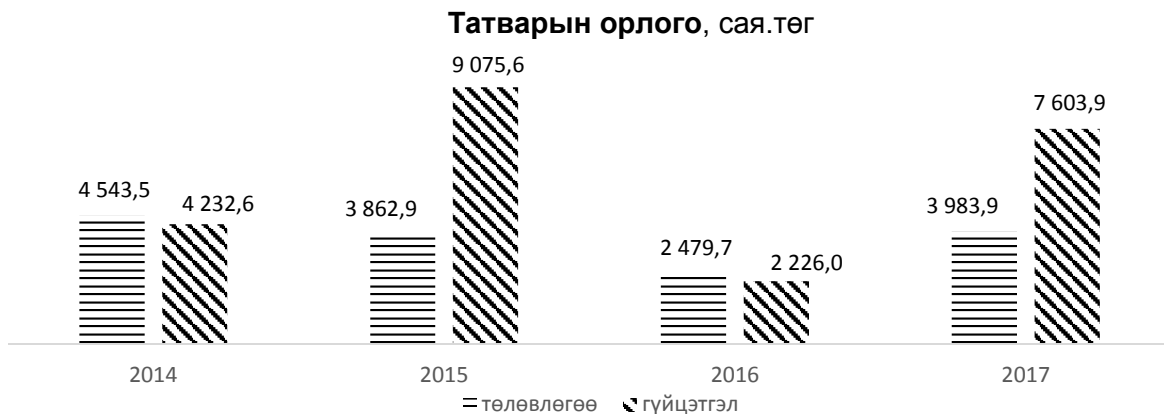

2.2 Төрийн сан

2017 оны төсвийн гүйцэтгэлийн 3-р сарын мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 156.8 хувь, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг 100.0 хувь, салбарын байгууллагуудын тусгай зориулалтын шилжүүлэг 100.0 хувь биелэгдсэн байна. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 88.2 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Аймгаас олгох сумдын санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, аймгийн Засаг даргаас олгох нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 88.1 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Татварын орлогын төлөвлөгөө 7603.7 сая төгрөг болж төлөвлөгөөний биелэлт 190.9 хувьтай байна.

2.3 Гадаад худалдаа

Сэлэнгэ аймагт 2017 оны 1-р улирлын байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 54.7 сая америк доллар, үүнээс экспорт 5.5 сая америк доллар, импорт 54.1 сая америк доллар байна.

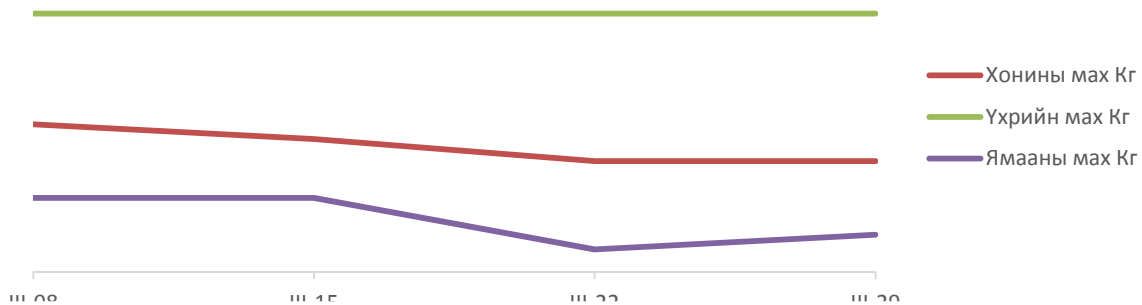
2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2017 оны 3-р сарын байдлаар өмнөх сараас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.3 хувиар, өмнөх жилийн эцсээс 3.9 хувиар тус тус өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 0.1 хүнсний ногоо, мах махан бүтээгдхүүн 1.2, түлшний мод, нүүрс шуудай 1.6, данх никель 0.1, шүдний эмчийн үйлчилгээ 0.1, интернет кафе интернетэд суух 1 цагийн хөлс 0.3 хувиар сурагчийн цүнх 0.3 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

7 хонгийн үнийн мэдээ

2.5 Хөдөө аж ахуй

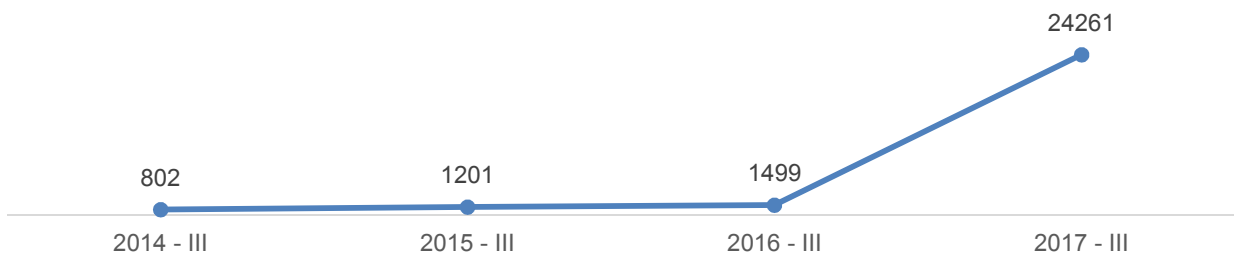
2017 оны 1-р улирлын байдлаар 149.7 мянган эх мал төллөсөн нь урьд оны мөн үеэс 68.3 мянган толгойгоор бага ба Баруунбүрэн, Алтанбулаг сумдад төллөлтийн хувь өндөр буюу 43.0-45.8 хувьтай байна.

Аймгийн хэмжээнд 144.6 мянган толгой төл бойжиж байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 72.7 мянган толгой буюу 33.4 хувиар бага байна.

2017 оны 1-р улирлын байдлаар оны эхний нийт малын 1.52 хувьтай тэнцэх 24261 толгой мал хорогдсон нь урьд онтой харьцуулахад 16.2 дахин их байна. Хорогдсон нийт малын 11.7 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 34.8 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна. Хорогдсон нийт малын 17301 толгой буюу 71.3 хувь нь Ерөө, Цагааннуур, Орхонтуул, Хүдэр, Жавхлант, Хушаат сумдад ногдож байна.

Малын үнэ 2016 оны мөн үеэс 10.000-120.000 төгрөгөөр буурсан байна. Түүхий эдийн үнийн хувьд адууны шир 5000 төгрөгөөр, үхрийн шир 5000 төгрөгөөр, хонины нэхий 700 төгрөгөөр, ямааны арьс 18000 төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Том малын зүй бус хорогдол, тол

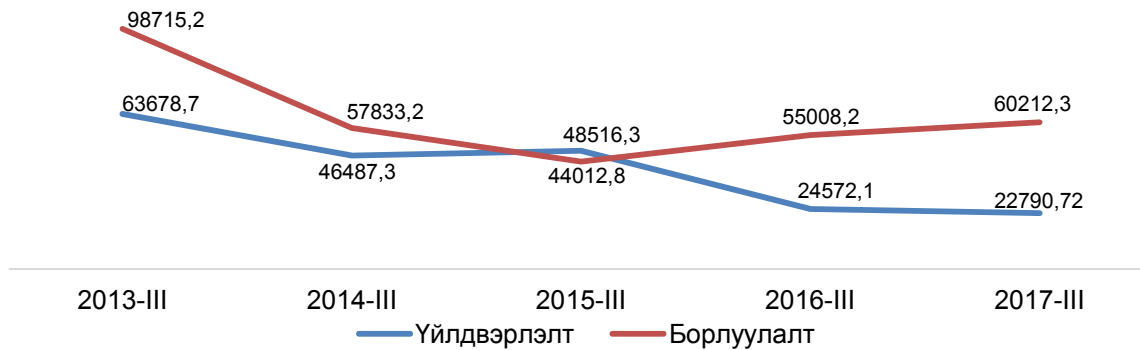
2.6 Аж үйлдвэр

2017 оны 1-р улирлын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 22790.72 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 60212.3 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс үйлдвэрлэлт 7.2 хувиар буурч, борлуулалт 5204.1 сая төгрөгөөр буюу 9.5 хувиар өсчээ. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 71.9 хувь нь хүнс ундааны салбарт, 3.3 хувь нь уул уурхайн салбарт, 13.9 хувь нь барилгын материалын салбарт, 11 хувь нь бусад салбарт тус тус бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн

нийт бүтээгдэхүүний 0.69 хувьтай тэнцэх 158.1 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 170.1 сая төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сая.төг

2.7 Бизнес регистр

2017 оны 1-р улирлын байдлаар бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоо 3121 болж, 20 аж ахуйн нэгж шинээр бүртгүүлжээ.

Шинээр бүртгүүлсэн аж ахуйн нэгжийн 70.0 хувь нь ХХК, 20.0 хувь нь төрийн бус байгууллага, олон нийтийн байгууллага, шашны байгууллага, салбар байна.

2.8 Хүүхэд, гэр бүл, биеийн тамир спорт

2017 оны 1-р улирлын байдлаар аймгаас хүүхэд хамгааллын чиглэлээр хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 27, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ авахаар хандсан хохирогч хүүхэд 3, хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 12 байна. Мөн хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 156 байна.

Гэр бүлийн чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт 1, сургалтанд хамрагдсан иргэд 267, сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлсэн иргэд 3 байна. Хүүхдийн хөгжил оролцооны чиглэлээр багачуудын дунд хүүхдийн авъяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр зохиосон 4 удаагийн арга хэмжээнд 236 хүүхэд хамрагджээ. Улсын чанартай уралдаан тэмцээнээс 53 хүүхэд медаль авчээ.

Тайлангийн хугацаанд биеийн тамир, спортын 167 секци дугуйлан хичээллэж, 2670 хүн хамрагджээ. Эхний 3 сарын байдлаар улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс 53 медаль авсан байна

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “чочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй.

Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ. Цаг агаарын мэдээний талаар лавлах, эсвэл байгаль цаг уурын сонин хачин үзэгдлийн талаархи мэдээллийг Улаанбаатар хотын 326606, 326609 утсаар өгөх юмуу “УБ-46, Жуулчны гудамж-5, Ус цаг уурын хүрээлэнгийн “Урьдчилан мэдээлэх сектор” гэсэн хаягаар ирүүлнэ.

Уур амьсгалын тойм

Climate review

Дөрөвдүгээр сарын агаарын температурын дундаж нь 1981-2010 оны дунджаар 2-7 градус дулаан байдаг. Гэхдээ жил бүр адил байдаггүй. Тухайлбал, сүүлийн жилүүдийн

байдлаар 1997-1999, 2004 онд 3-5 градусаар 2000, 2001, 2005, 2007, 2008, 2009, 2014 онд 1-6 градусаар дулаан байж, өдөртөө 21-26 градус хүрч дулаарч байсан бол 1991, 1993, 1995, 2010 онуудад ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас 1-5 градусаар хүйтэн байв. 1981-2010 оны дунджаар 5-10мм хур тунадас ордог. Гэхдээ зарим жил олон жилийн дунджаас хэд дахин их буюу бага хур тунадас орох тохиолдол цөөнгүй байдаг.

Тухайлбал, 1993, 1996, 1997, 2004 онуудад ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас харьцангуй бага хур тунадас орж, хуурайшилт ихтэй байсан бол 2002-2003 онд ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас 2 дахин их хур тунадас оржээ.

Салхи 15 м/с-ээс давж шуурах нь тухайн сард дунджаар 3-5 удаа тохиолддог ч зарим жил 8-13 удаа ажиглагддаг байна.

ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ

Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь 2-7 градус дулаан буюу ихэнх сумдын нутгаар уур амьсгалын дунджаас 0.5 градусаар дулаан байх төлөвтэй. **(1 дүгээр зураг).**

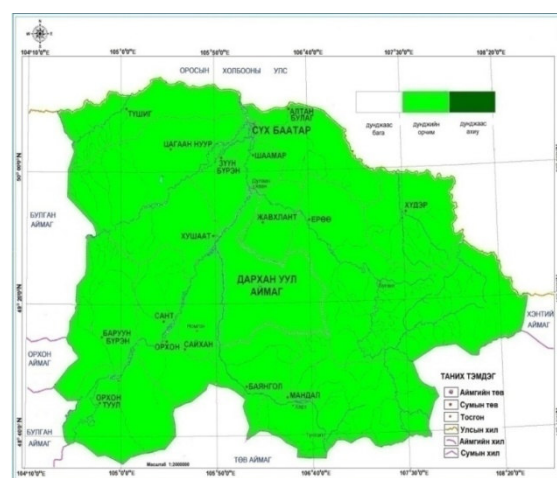
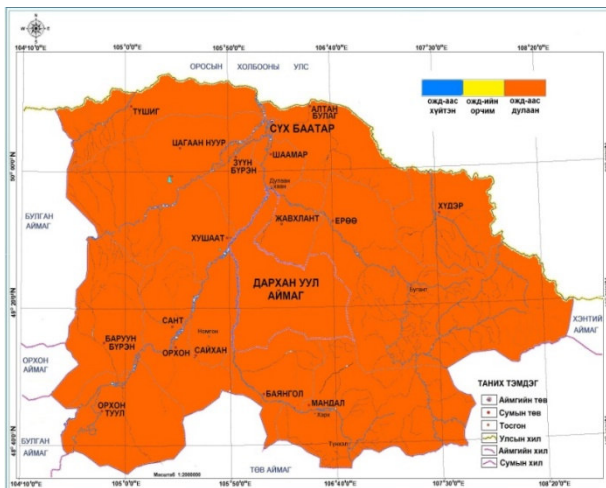
Нэг ба хоёрдугаар арав хоногийн дунд үеэр хүйтэрч шөнөдөө 6-11 градус хүйтэн, өдөртөө 1-6 градус дулаан байна. Харин гуравдугаар арав хоногийн сүүлчээр харьцангуй дулаарч шөнөдөө 2 градус хүйтнээс 3 градус дулаан, өдөртөө Орхон, Сэлэнгийн хөндийгөөр 19-24 градус, бусад сумдын нутгаар 15-20 градус дулаан байна. Бусад хугацаанд шөнөдөө 3-8 градус хүйтэн, өдөртөө 9-14 градус дулаан дулаан байна.

Энэ сард орох хур тунадас нь нийт нутгаар олон жилийн дунджийн орчим орох төлөвтэй **(2дугаар зураг).**

Нэг болон хоёрдугаар арав хоногийн дунд үеэр ихэнх сумдын нутгаар, нэгдүгээр арав хоногийн сүүлч, хоёрдугаар арав хоногийн эхээр нутгийн хойд хэсгээр, гуравдугаар арав хоногийн эхэн ба дунд үе, сүүлчээр зарим газраар хур тунадас, уулархаг нутгаар нойтон цас орох төлөвтэй.

Салхи нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе, хоёрдугаар арав хоногийн эхэн ба дунд үе, гуравдугаар арав хоногийн дунд үе болон сүүлчээр зарим газраар 14-16м/с хүртэл ширүүсч цасан болон шороон шуурга шуурах төлөвтэй

4-р сарын агаарын температурын урьдчилсан мэдээ

4.БУСАД

а . Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2017 оны 1-р улирлын байдлаар 225 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд хяналт хийж, 209 зөрчил дутагдал илрүүлж, 100 зөрчил арилгуулсан байна.

Санхүү, хяналт, аудитын газраас 16 ААНБ-д хяналт шалгалт хийж 64 зөрчил илрүүлж, 72 зөвлөмж өгч, санхүү төсвийн чиглэлээр 4 сургалтанд 82 хүн хамруулсан байна.

б. Онцгой байдлын алба

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарснаар 276 объект, 1536 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 556 зөрчил илрүүлэн, 120 зөрчил дутагдлыг арилгасан байна. Мөн энэ сарын байдлаар 21 гал түймэр гарч 226.05 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Сум дундын 20-р шүүхийн мэдээгээр 1-р улирлын байдлаар 286 хэрэг шийдвэрлэснээс 29 нь эрүүгийн хэрэг, 248 нь иргэний хэрэг, 9 нь захиргааны хэрэг байна. 1-р улирлын байдлаар бүгд 33 хүн ял шийтгүүлсэн ба үүний 6 нь эмэгтэй байна. Тухайн улирлын хугацаанд 107 өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авч 95.3 хувийг нь бүрэн шийдвэрлэжээ.

2017 оны 1-р улирлын байдлаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанд нийт 279 гүйцэтгэлийн материал байсан ба энэ улиралд 94 материал нэмэгдэж, 8 материал хасагдсан ба бүгд 365 гүйцэтгэлийн материалаар 2358.5 сая төгрөгийн өрийг барагдуулахаас 59 гүйцэтгэлийн материалаар 251.6 сая төгрөгийн өрийг бодитой барагдуулжээ.

ШША-ны криминалистик шинжээч нар бүгд 24 шинжилгээ хийж, 180 хэргийн газарт үзлэг хийхэд оролцсон байна. Шүүхийн шинжилгээний эмнэлэг нь 1-р улирлын байдлаар 156 удаа хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох шинжилгээ, 54 цогцост шинжилгээ хийлээ.

в. Газар өмчлөх, газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл

2017 оны 1-р улирлын байдлаар газар өмчлөх тухай өргөдөл 41 хүн гаргаснаас 8 нь одоо эзэмшиж ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн иргэдийн 33 нь шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэд байна. Засаг даргын захирамжаар 107 иргэнд газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн ба үүний 6 иргэн одоо ашиглаж байгаа газраа, 101 иргэн шинээр газар өмчилж авсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2017 оны 02 дугаар сарын 01-нээс 2017 оны 02 дугаар сарын 28-г хүртэл нийт 62 нэгж талбар барьцаа бүртгэлд бүргүүлснээс 53 нэгж талбарыг иргэн 9 нэгж

талбарыг аж ахуй нэгж бүртгүүлсэн байна. Мөн 6 иргэний нэгж талбар барьцаа бүртгэлээс чөлөөлсөн байна.

г. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

2017 оны 1-р улирлын байдлаар төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын эзэмших, ашиглах эрхийн анхны баталгаажуулалтыг 551 иргэн, газраас бусад ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалтыг 149 хүн тус тус баталгаажуулжээ. Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн гэрчилгээ 352, газар өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ 734 бичигдэж, нийт үйлчилгээний хураамж 32.0 сая төгрөг, ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого 25.1 сая төгрөгийн орлого төвлөрсөн байна.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн 1-р улирлын байдлаар**1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ****1.1 Хүн ам****1.1.1 ШИЛЖИН ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2014-III	2015-III	2016-III	2017-III
Дүн	318	282	521	484
Алтанбулаг	9	5	21	21
Ерөө	17	11	23	39
Зүүнбүрэн	7	10	17	17
Мандал	67	47	116	90
Орхон	6	2	9	10
Сант	7	5	12	11
Цагааннуур	6	6	22	13
Баянгол	14	12	20	29
Сайхан	39	19	44	55
Орхонтуул	8	8	23	16
Баруунбүрэн	17	3	21	14
Шаамар	12	8	14	36
Хүдэр	13	9	12	12
Сүхбаатар	69	37	114	96
Жавхлант	16	6	23	12
Түшиг	5	2	19	2
Хушаат	6	4	11	11

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.1.2 ШИЛЖИН ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-III	2015-III	2016-III	2017-III
Дүн	685	444	736	510
Алтанбулаг	34	32	43	15
Ерөө	29	14	30	28
Зүүнбүрэн	16	12	8	14
Мандал	119	96	154	81
Орхон	2	10	8	10
Сант	20	13	13	15
Цагааннуур	19	8	23	23
Баянгол	42	26	47	45
Сайхан	80	32	78	58
Орхонтуул	21	17	35	20
Баруунбүрэн	15	11	27	18
Шаамар	25	25	29	24
Хүдэр	14	9	14	3
Сүхбаатар	215	118	185	138
Жавхлант	14	6	11	9
Түшиг	8	5	18	3
Хушаат	12	10	13	6

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ТӨРӨЛТ, 1-р улирлын байдлаар**

Сумын нэр	Төрсөн эх				2017 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III
ДҮН	551	482	470	392	83.4
Алтанбулаг		3		1	
Ерөө	12	11	13	4	30.8
Зүүнбүрэн		1	1		
Мандал	210	169	161	136	84.5
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	4	10	1	6	6*
Баянгол				2	
Сайхан	38	23	35	19	54.3
Орхонтуул		4	5	1	20.0
Баруунбүрэн	1	1	2		
Шаамар	1		1	1	100.0
Хүдэр	1	1		1	
Сүхбаатар	278	254	240	218	90.8
Жавхлант		1		1	
Түшиг	6	4	8	2	25.0
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгий Эрүүл мэндийн газар

1.2.2 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд				2017 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III
ДҮН	554	481	471	392	83.2
Алтанбулаг		3		1	
Ерөө	11	11	13	4	30.8
Зүүнбүрэн		1	1		
Мандал	214	169	163	137	84.0
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	4	10	1	5	5*
Баянгол				2	
Сайхан	38	22	35	19	54.3
Орхонтуул		4	5	1	20.0
Баруунбүрэн		1	2		
Шаамар	1		1	1	100.0
Хүдэр	1	1		1	
Сүхбаатар	279	254	239	218	91.2
Жавхлант		1		1	
Түшиг	6	4	8	2	25.0
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.3 НАС БАРАЛТ, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - III	
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III	
ДҮН	139	115	146	125	85.6	
Алтанбулаг	11	6	5	5	100.0	
Ерөө	11	8	10	10	100.0	
Зүүнбүрэн	3	5	5	2	40.0	
Мандал	36	37	34	36	105.9	
Орхон		5	2	3	150.0	
Сант	7	0	2	2	100.0	
Цагааннуур	8	3	4	5	125.0	
Баянгол	4	3	9	3	33.3	
Сайхан	10	9	13	11	84.6	
Орхонтуул	2	4	6	3	50.0	
Баруунбүрэн	5	3	5	4	80.0	
Шаамар	5	3	5	4	80.0	
Хүдэр	1	9	4	1	25.0	
Сүхбаатар	25	17	36	33	91.7	
Жавхлант	4	1	1	1	100.0	
Түшиг	3	1	2			
Хушаат	4	1	3	2	66.7	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2017 - III	
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III	
ДҮН	208	192	1054	162	15.4	
Алтанбулаг	13	9	30	4	13.3	
Ерөө	7	5	78	2	2.6	
Зүүнбүрэн	6	4	19	16	84.2	
Мандал	33	25	398	14	3.5	
Орхон		1	5			
Сант	1		10	1	10.0	
Цагааннуур	10	9	50	7	14.0	
Баянгол	6	2	18			
Сайхан	13	5	51	12	23.5	
Орхонтуул	5		3	2	66.7	
Баруунбүрэн	1	0	19			
Шаамар	3	7	30	18	60.0	
Хүдэр	1	2	33			
Сүхбаатар	94	113	278	80	28.8	
Жавхлант		4	12			
Түшиг	3		5	5	100.0	
Хушаат	12	6	15	1	6.7	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				<u>2017 - III</u> 2016 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	
ДҮН	116	128	119	85	71.4
Алтанбулаг	8	4	5	4	80.0
Ерөө	3		2	1	50.0
Зүүнбүрэн	4	3	3	4	133.3
Мандал	15	16	18	5	27.8
Орхон					
Сант				1	
Цагааннуур	4	5	5	4	80.0
Баянгол	1				
Сайхан	6	2	4	5	125.0
Орхонтуул	4		2		
Баруунбүрэн			8		
Шаамар	1	4		7	
Хүдэр		1	3		
Сүхбаатар	67	89	63	50	79.4
Жавхлант		3	1		
Түшиг	2		2	4	2*
Хушаат	1	1	3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гепатит				<u>2017 - III</u> 2016 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	
ДҮН	11	4	2		
Алтанбулаг	2				
Ерөө					
Зүүнбүрэн	1				
Мандал	1		2		
Орхон					
Сант	1				
Цагааннуур		1			
Баянгол					
Сайхан	2	1			
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар					
Хүдэр	1				
Сүхбаатар	3	2			
Жавхлант					
Түшиг					
Хушаат					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				<u>2017 - III</u> 2016 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	
ДҮН	61	45	51	40	78.4
Алтанбулаг	3	4	5		
Ерөө	3	5	2	1	50.0
Зүүнбүрэн	1		1		
Мандал	15	8	12	9	75.0
Орхон		1	2		
Сант			1		
Цагааннуур	5	3	3	3	100.0
Баянгол	5	2	5		
Сайхан	4	2	4	4	100.0
Орхонтуул	1		1	2	2*
Баруунбүрэн	1				
Шаамар	2		2		
Хүдэр		1	1		
Сүхбаатар	18	13	12	19	158.3
Жавхлант		1			
Түшиг	1			1	
Хушаат	2	5		1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.5 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Хорт хавдрын өвчин				<u>2017 - III</u> 2016 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	
ДҮН	15	25	33	31	93.9
Алтанбулаг	2	3	3		
Ерөө	2	2	1		
Зүүнбүрэн	1	3	1		
Мандал	2	4	3	5	166.7
Орхон	1		1		
Сант			1		
Цагааннуур		2	3	4	133.3
Баянгол			4		
Сайхан	2	3	2	6	3*
Орхонтуул	1		2		
Баруунбүрэн		2	2	1	50.0
Шаамар			1		
Хүдэр			1	3	3*
Сүхбаатар	4	6	3	9	3*
Жавхлант			2		
Түшиг			2	3	150.0
Хушаат			1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.6 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛИЙН НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III
ДҮН	29	25	30	31	103.3
Алтанбулаг	1	1	3	2	66.7
Ерөө	1	2	1		
Зүүнбүрэн	1	1	1		
Мандал	8	5	7	10	142.9
Орхон		2			
Сант	3		1		
Цагааннуур	2	3		1	
Баянгол			2		
Сайхан		3	2	5	2.5*
Орхонтуул			3		
Баруунбүрэн	1	1	3	1	33.3
Шаамар	2		2	2	100.0
Хүдэр		3	1	1	100.0
Сүхбаатар	6	3	2	9	4.5*
Жавхлант	1		1		
Түшиг	3				
Хушаат		1	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.7 ШИНЭЭР ХЯНАЛТАД ОРСОН ЖИРЭМСЭН ЭХИЙН ТОО

Сумын нэр	Шинээр хяналтанд орсон жирэмсэн эхийн тоо	Үүнээс эхний 3 сартайдаа хяналтанд орсон жирэмсэн эхийн тоо
Дүн	1099	185
Алтанбулаг	29	11
Ерөө	82	14
Зүүнбүрэн	27	3
Мандал	298	59
Орхон	23	4
Сант	16	3
Цагааннуур	64	14
Баянгол	44	8
Сайхан	77	12
Орхонтуул	23	5
Баруунбүрэн	39	3
Шаамар	34	3
Хүдэр	36	9
Сүхбаатар	251	31
Жавхлант	22	3
Түшиг	22	3
Хушаат	12	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ**1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД**, боловсролоор, 1-р улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	<u>2017-III</u> 2016-III
Бүгд	701	859	965	889	92.1
-үүнээс эмэгтэй	382	375	477	437	91.6
-дээд	193	152	243	285	117.3
-тусгай дунд	59	36	76	58	76.3
-ерөнхий боловсролтой	478	418	507	413	81.5
-мэргэжилтэй ажилчид	91	68	134	127	94.8
-Боловсролгүй	2	1	5	6	120.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, сумдаар, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	849	54	28	122	889
Алтанбулаг	20	5		4	19
Ерөө	1	16		17	2
Зүүнбүрэн	25	6		8	27
Мандал	294	18	10	29	295
Орхон	8		2		6
Сант	15				15
Цагааннуур	16				16
Баянгол	51	9	4	8	46
Сайхан	56				56
Орхонтуул	11			1	12
Баруунбүрэн	8				8
Шаамар	34			28	62
Хүдэр	13			1	14
Сүхбаатар	278		12	26	292
Жавхлант					
Түшиг	7				7
Хушаат	12				12

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, засаг агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжиллийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	Болорсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	103	16	2	14	0	0	14	3	1	2	1	11	14	4	21
Алтанбулаг	5											3		2	
Ерөө	8								1				7		
Зүүнбүрэн	9	6					2							1	
Мандал	35			10			3						6		16
Орхон	0														
Сант	1												1		
Цагааннуур	0														
Баянгол	24	6	2	4			4	1		1	1				5
Сайхан	0														
Орхонтуул	7	3					3	1							
Баруунбүрэн	0														
Шаамар	2						2								
Хүдэр	0														
Сүхбаатар	9							1				8			
Жавхлант	2	1												1	
Түшиг	0														
Хушаат	1									1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, 1-р улирлын байдлаар, сая. төг**

Үзүүлэлт	Зарцуулалт	
	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
ДҮН	24857	3125.6
1.Халамжийн тэтгэвэр	2371	939.5
2.Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1220	220.2
- Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчилж авсан, асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа, гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	95	21.2
- Хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	5	1.1
- Ахмад настан болон ХБИргэн, ХБХүүхдийн асарч байгаа иргэнд	1120	197.9
3.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай иргэнд үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	3717	88.8
4. Амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж	1103	160.8
5.Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	56	20.3
- Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон мөнгө	2386	233.8
- Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон мөнгө	7685	1,033.5
6.Ахмад настны НХТХ-ийн дагуу олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	6177	401.2
7.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний НХТХ-ийн дагуу олгож буй хөнгөлөлт, тусламж	142	27.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сумдаар, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	Төл	Гүй	Хувь	А/а нэгж	Төсөв	Бүгд
ДҮН	6,401.3	6,091.8	95.2	7,950.6	165.1	8,115.7
Алтанбулаг	97.2	121.5	125.0	6.1		6.1
Ерөө	162.0	196.0	121.0	78.4	0.1	78.5
Зүүнбүрэн	71.3	69.8	97.9	10.7		10.7
Мандал	1,782.0	1,824.7	102.4	362.7	11.6	374.3
Орхон	47.5	51.6	108.6	2.7		2.7
Сант	56.2	66.6	118.5	4.4		4.4
Цагааннуур	190.1	134.0	70.5	173.4		173.4
Баянгол	151.2	149.2	98.7	81.8		81.8
Сайхан	928.8	565.7	60.9	6,139.8	4.4	6,144.2
Орхонтуул	83.2	104.6	125.7	0.9	1.8	2.7
Баруунбүрэн	79.9	78.3	98.0	56.5		56.5
Шаамар	112.3	133.7	119.1	0.8		0.8
Хүдэр	73.4	97.2	132.4	14.2		14.2
Сүхбаатар	1,933.2	2,291.8	118.5	946.5	139.6	1,086.1
Жавхлант	52.9	60.7	114.7	56.1	0.8	56.9
Түшиг	67.0	84.0	125.4	13.8	1.8	15.6
Хушаат	68.0	62.4	91.8	1.8	5.0	6.8
ТХИ	445.1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, сумдаар 1-р улирлын байдлаар**

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017-III 2016-III
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	
ДҮН	192	196	202	171	84.7
Алтанбулаг	13	13	14	15	107.1
Ерөө	13	7	12	12	100.0
Зүүнбүрэн	4	5	2		
Мандал	39	53	64	53	82.8
Орхон	4	1	4	6	150.0
Сант	4	1	8	4	50.0
Цагааннуур	11	12	5	4	80.0
Баянгол	17	7	13	10	76.9
Сайхан	16	24	20	12	60.0
Орхонтуул	5	5	7	5	71.4
Баруунбүрэн	13	11	2	2	100.0
Шаамар	9	1	5	4	80.0
Хүдэр	3	9	5	9	180.0
Сүхбаатар	36	36	28	31	110.7
Жавхлант	1	3	5		
Түшиг	1	3	4	2	50.0
Хушаат	3	5	3	2	66.7
Бусад аймаг		0	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ, сумдаар 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	Үүнээс торгуулсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			Иргэн	ААНБ	
ДҮН	63	5705	5452	17	236
Алтанбулаг	4	121	108		13
Ерөө	3	168	158	2	8
Зүүнбүрэн		8	7	1	
Мандал	19	1198	1139	2	56
Орхон	1	32	32		
Сант	1	12	11		1
Цагааннуур		7	3		4
Баянгол	3	845	823		22
Сайхан	7	732	706	3	23
Орхонтуул	1	14	13		1
Баруунбүрэн		12	12		
Шаамар	1	482	470		12
Хүдэр	3	17	17		
Сүхбаатар	17	1991	1892	8	92
Жавхлант		42	39		3
Түшиг	1	15	15		
Хушаат	2	8	6	1	1
Бусад аймаг		1	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Тоогоор					Бусад
	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	Үүнээс малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х	
ДҮН	69	14	64	12	18	18
Алтанбулаг	5	1	2		1	6
Ерөө	3		3		6	
Зүүнбүрэн						
Мандал	19	7	23	3	3	4
Орхон	1		10	5		
Сант	2	1	1			
Цагааннуур	1	1	3	1	3	
Баянгол	4		3	1	3	1
Сайхан	3		4		1	4
Орхонтуул	2		5	2		
Баруунбүрэн	1				1	
Шаамар	3					
Хүдэр	5	3				2
Сүхбаатар	17	1	9			1
Жавхлант						
Түшиг	1		1			
Хушаат	2					
Бусад аймаг						

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**1.5.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		2017-III 2016-III
	2016-III	2017-III	2016-III	2017-III	2016-III	2017-III	
Суудлын вагон	374	427	369	443	743	870	117.1
Ачааны вагон	12302	16063	12159	13414	24461	29477	120.5
Зүтгүүрийн вагон	493	474	499	477	992	951	95.9
Суудлын автомашин	24064	19818	24342	20665	48406	40483	83.6
Ачааны автомашин	7267	6111	7343	6437	14610	12548	85.9
Автобус / худалдааны бүс /	634	465	629	470	1263	935	74.0
Мотоцикль / худалдааны бүс /	284	63	278	71	562	134	23.8
Зорчигч монгол	90216	71930	93045	73507	183261	145437	79.4
гадаад	7610	11705	7511	7783	15121	19488	128.9
Ачаа тээш /мян.тн /	722.0	851.1	123.8	115.1	846	966	114.2

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн газар

II. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ

2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ, 1-р улирлын байдлаар, сая төг

Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	50,873.6	48,020.2	205,252.1	5,616.9	65,734.7	21,865.4
1.Хаан банк СБ	11,922.1	9,477.5	74,075.4	1,428.8	18,962.7	6,840.6
2.Хаан банк ЗХ	9,107.1	9,034.4	37,793.0	534.2	10,783.3	7,109.2
3.ХХБанк ЗХ	1,381.2	1,237.8	4,385.9	12.6	2,420.4	1,017.2
4.ХХБанк Хөтөл	3,490.1	3,414.2	5,446.9	431.2	1,051.0	444.6
5.Төрийн банк СБ	14,405.1	14,383.5	37,772.6	987.9	12,251.2	3,892.3
6.Төрийн банк ЗХ	5,084.8	5,230.6	8,765.2	44.0	3,694.7	1,144.9
7.Хас банк СБ	1,329.1	1,545.7	10,789.5	417.0	5,663.6	275.9
8.Хас банк ЗХ	467.9	234.7	9,696.5	361.0	4,453.2	279.1
9.Хас банк Хөтөл	738.8	710.5	5,325.3	304.0	1,965.1	107.1
10.Голомт банк	2,884.6	2,657.7	10,213.5	1,053.9	3,670.6	665.8
11.Капитал банк	62.8	93.6	988.3	42.3	818.9	88.7

Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 3-р сарын 8-ны байдлаар

Валютын нэр	Хаан банк	
	Авах	Зарах
1.рубль	42.8	43.6
2.Доллар	2429	2437
3.Евро	2564	2621
4.Юань	351.8	354
5.Иен	21.91	22.1
6.Английн фунт	2978	3062
7.Вон	2.08	2.19
8.Швейцарь франк	2396	2465

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР**2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	3,772.7	5,916.4	156.8
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	2,859.2	3,029.8	106.0
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	19,480.3	17,181.2	88.2
- Аймгийн төсвийн зарлагын дүн	4,884.5	4,416.0	90.4
- Аймгийн ОНХСангийн зарцуулалт	144.5	112.0	77.5
- Аймгийн авто замын хөрөнгө оруулалт	80.0	80.0	100.0
- Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	-	-	-
Улсын төсвөөс олгосон ОНХСангийн орлогын шилжүүлэг	293.6	293.6	100.0
Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1,150.0	1,150.0	100.0
Улсын төсвөөс олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	12,143.2	12,143.2	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	6,015.9	6,015.9	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	3,209.5	3,209.5	100.0
- Эрүүл мэнд, спортын байгууллага	1,566.2	1,566.2	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	860.9	860.9	100.0
- ГХБХБГазар	58.0	58.0	100.0
- ГБХЗХГазар	98.5	98.5	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	334.2	334.2	100.0
Төсвийн байгууллагуудад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	12,143.2	12,143.2	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	6,015.9	6,015.9	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	3,209.5	3,209.5	100.0
- Эрүүл мэнд, спортын байгууллага	1,566.2	1,566.2	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	860.9	860.9	100.0
- ГХБХБГазар	58.0	58.0	100.0
- ГБХЗХГазар	98.5	98.5	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	334.2	334.2	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	894.5	894.5	100.0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	293.6	293.0	99.8
Аймгийн нийт ангилагдаагүй зардал	221.4	191.4	86.4
Үүнээс: Аймгийн Засаг даргын нөөц	157.8	127.8	81.0
Тусгай сангуудын зарлага	-	-	-

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, сумдаар, 1-р улирлын байдлаар сая. төг

Сумын нэр	Орон нутгийн төсвийн орлого			Орон нутгийн төсвийн зарлага		
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	913.5	2,886.5	316.0	14,595.8	12,765.1	87.5
Алтанбулаг	98.6	77.1	78.2	642.5	555.5	86.5
Ерөө	167.5	751.9	4.4*	1,088.6	840.6	77.2
Зүүнбүрэн	5.9	5.9	100.0	476.9	410.5	86.1
Мандал	192.4	1,242.7	6.4*	2,806.3	2,583.8	92.1
Орхон	9.6	4.0	41.7	326.0	284.4	87.2
Сант	8.0	6.2	77.5	384.4	349.2	90.8
Цагааннуур	28.1	20.8	74.0	655.6	552.7	84.3
Баянгол	41.4	18.8	45.4	704.2	615.5	87.4
Сайхан	83.6	87.8	105.0	1,316.7	1,252.7	95.1
Орхонтуул	11.0	8.3	75.5	567.7	517.8	91.2
Баруунбүрэн	30.2	21.0	69.5	496.2	423.9	85.4
Шаамар	12.8	10.0	78.1	829.4	711.1	85.7
Хүдэр	77.5	452.7	5.8*	760.9	465.3	61.2
Сүхбаатар	92.2	152.0	164.9	2,478.5	2,242.6	90.5
Жавхлант	9.4	8.9	94.7	364.0	342.8	94.2
Түшиг	34.8	15.6	44.8	377.1	328.6	87.1
Хушаат	10.5	2.8	26.7	320.8	288.1	89.8
Аймгийн төсөв	2,859.2	3,029.8	106.0	4,884.5	4,416.0	90.4
НИЙТ ДҮН	3,772.7	5,916.3	156.8	9,480.3	17,181.1	88.2

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

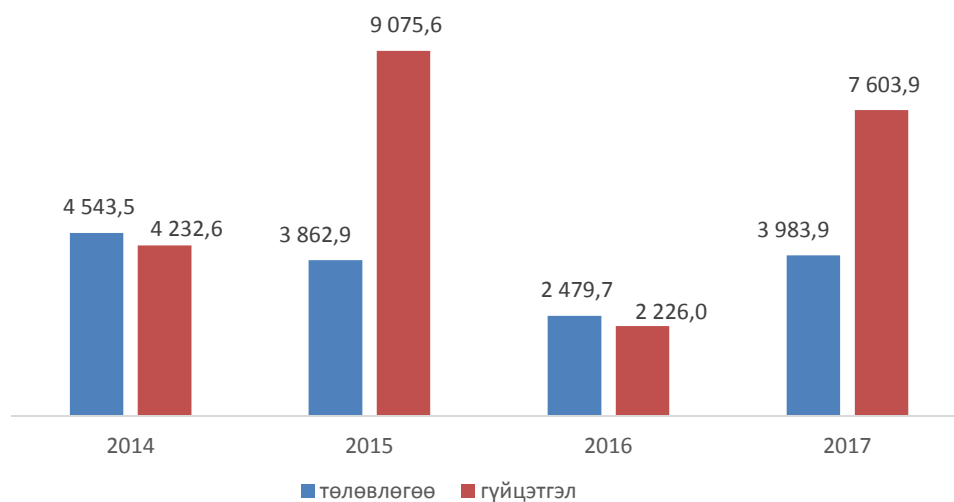
2.2.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ, сая төг

Сумын нэр	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
Дүн	8.5	8.2	0.3	236.8	127.5	109.3
Алтанбулаг				23.2	23.2	
Ерөө	1.5	1.5		14.2	12.0	2.2
Зүүнбүрэн				1.1	0.8	0.3
Мандал				23.8	7.2	16.6
Орхон				2.8	2.1	0.7
Сант				7.5	3.2	4.3
Цагааннуур				9.7	8.6	1.1
Баянгол				13.2	0.8	12.4
Сайхан				13.6	12.2	1.4
Орхонтуул				-		
Баруунбүрэн				4.4	3.5	0.9
Шаамар				23.1	5.7	17.4
Хүдэр				12.3	5.1	7.2
Сүхбаатар	6.7	6.4	0.3	68.6	34.2	34.4
Жавхлант	0.3	0.3		4.3	3.6	0.7
Түшиг				12.4	5.2	7.2
Хушаат				2.6	0.1	2.5
Аймгийн төсөв			0.5	15.3	3.2	12.1
НИЙТ ДҮН	8.5	8.2	0.8	252.1	130.7	121.4

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.4 ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, сая.төг

Сумын нэр	2016	Орлогын нийт дүн		
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
ДҮН	2,226.1	3,983.9	7,603.7	190.9
Алтанбулаг	75.2	136.7	132.8	97.1
Ерөө	416.6	476.6	1,119.7	234.9
Зүүнбүрэн	15.0	38.7	40.6	104.9
Мандал	447.7	917.1	2,123.0	231.5
Орхон	15.3	37.1	31.8	85.7
Сант	12.4	34.7	20.8	59.9
Цагааннуур	39.0	100.2	123.0	122.8
Баянгол	73.9	159.4	102.9	64.6
Сайхан	355.1	681.1	515.3	75.7
Орхонтуул	22.6	50.4	59.4	117.9
Баруунбүрэн	24.6	68.7	90.9	132.3
Шаамар	34.9	57.5	64.6	112.3
Хүдэр	51.4	123.4	1,658.5	1344.0
Сүхбаатар	596.2	954.2	1,410.7	147.8
Жавхлант	11.8	35.5	34.3	96.6
Түшиг	23.7	76.9	34.8	45.3
Хушаат	10.7	35.7	40.6	113.7

2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА**2.3.1. СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА, 1-р улирлын байдлаар**

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян. \$/		Нийт эргэлт /мян. \$/		2017-III 2016-III
	2016-III	2017-III	2016-III	2017-III	2016-III	2017-III	
Сүхбаатар боомт	1850.5	2714.6		35.91	1850.5	2750.5	148.6
Алтанбулаг боомт	17018.4	26853.21	57.6	230.75	17076.0	27084.0	158.6
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /		173.21		292.26		465.5	
Дүн	18868.9	54172.62	57.6	558.92	18926.5	54731.5	2.8*

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн ерөнхий газар

2.4. ҮНЭ**2.4.1. АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс	2017-III	2017-III	2017-III
	2016-III	2016-XII	2017-II
Аймгийн ерөнхий индекс	102.3	103.9	100.1
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	101.3	112.7	101.2
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	103.1	101.7	99.9
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	103.3	98.6	98.5
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	103.3	103.0	101.6
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	105.0	103.1	100.1
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	104.1	100.6	100.1
07. ТЭЭВЭР	101.5	102.5	99.6
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.3	100.3	100.3
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	95.0	94.9	100.0
10. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	94.5	94.5	95.6
11. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.5	102.8	98.8

2.4.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, мян.төг

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2017-II	2017-III	<u>2017-III</u> 2017-II
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1250	1200	96.0
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100.0
Нарийн боов /кг/	2300	2100	91.3
Будаа /кг/	2400	2400	100.0
Элсэн чихэр /кг/	2200	2200	100.0
МАХ МАХАН			
2 БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	5500	5500	100.0
Үхрийн мах /кг/	6800	7500	110.3
Адууны мах /кг/	6000	6500	108.3
Ямааны мах /кг/	5000	5000	100.0
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	5000	3000	60.0
Хиам /чанасан, кг/	10000	10000	100.0
СҮҮ, СҮҮН			
БҮТЭЭГДЭХҮҮН,			
3 ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1800	1700	94.4
Сүү / савласан, л/	2500	2500	100.0
Тараг /задгай, л/	1800	1800	100.0
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	13000	100.0
Айраг /л/	3500	3500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4000	100.0
Өндөг /ш/	320	350	109.4
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3500	3800	108.6
Өөхөн тос /кг/	1800	1800	100.0
Шар тос /кг/	10000	10000	100.0
Масло /задгай, кг/	4000	4000	100.0
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	600	700	116.7
Лууван /кг/	500	700	140.0
Манжин /кг/	1000	1000	100.0
Байцаа /кг/	2000	2000	100.0
Сонгино /кг/	2500	3000	120.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/ Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	3200	3300	103.1
2500	2500	100.0	
6 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1480	1480	100.0
Бензин А - 92	1630	1630	100.0
Дизелийн түлш	1720	1720	100.0

2.4.3 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, ХАНШ, төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016-III	2017-III	<u>2017-III</u> <u>2016-III</u>
Цемент / 50 кг /	кг	11000	10000	90.9
Шохой	кг	700	750	107.1
Будаг	литр	3300-6500	3000-3400	
Обой	ширхэг	6500-20000	6500	
Хадаас	кг	3000	3000	100
	м2	18000	20000	111.1
Хаалга / модон /	ширхэг	65000	100.000-200.000	
/ бүргэд /	ширхэг	180000-350000	300.000-400.000	
Шалны хулдаас	метр	6500-26000	4800-16000	
Замаск / 25 кг /	кг	6500	5500	84.6
Цахилгааны утас / орос /	метр	2000	1300	65
Багс	ширхэг	700-2000	300-2500	
Тараган цавуу	кг		2000-3000	

2.4.5 ОРОН СУУЦНЫ ҮНЭ, ХАНШ, сая төгрөг

Байршил	Өрөөний тоо	2016-III	2017-III	<u>2017-III</u> <u>2016-III</u>
	1	38.0	38.0	100.0
Цэнхэр таван давхар	2	54.5	50.0	91.7
	3	64.0	63.0	
	1	36.0	40.0	111.1
Шар таван давхар	2	50.0	58.0	116.0
	3	72.0	80.0	111.1
	4	85.0	98.0	115.3
	1	35.0	30.0	85.7
Төмөр замын таван давхар	2	50.0	50.0	100.0
	3	68.0	63.0	92.6
	1	40.0	36.0	90.0
Долоон давхар	2	57.0	58.0	101.8
	3	80.0	78.0	97.5
	2	65.0-79.0	75.0	
Арван давхар	3	87.0-120.0	120.0	
	төвд	12.0-18.0	20.0	
Хашаа байшин	хороололд	10.0-17.0	18.0	
Цэвэр, бохир устай, халаалттай хувийн орон сууц		100.0	100.0	100.0

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

3.1.1 ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр, 1-р улирлын байдлаар

Малын төрлөөр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III	2017 - III
Бүгд	208 859	251 289	218 085	149 756	32.2	20.4
Ингэ	45	46	7	7	3.8	4.0
Гүү	1 156	1157	703	596	2.7	2.0
Үнээ	15 639	16359	9509	11582	11.2	12.4
Эм хонь	111 527	138785	120520	85060	36.0	23.5
Эм ямаа	80 492	94942	87346	52511	37.7	21.1

3.1.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумдаар, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016 - III	2017 - III
Дүн	208 859	251 289	218 085	149 756	32.2	20.4
Алтанбулаг	4 243	5 023	9825	9393	45.7	43.0
Ерөө	2 444	1 713	673	3124	2.2	8.9
Зүүнбүрэн	4 503	5 423	6883	1129	20.4	3.4
Мандал	22 696	11 506	5391	4835	10.2	8.9
Орхон	15 754	9 278	14218	10171	34.1	21.0
Сант	5 077	331	11514	7359	34.9	19.1
Цагааннуур	6 525	6 249	19517	2617	27.8	3.6
Баянгол	23 795	32 107	16655	13962	25.7	19.8
Сайхан	11 373	20 611	7944	5694	21.1	12.8
Орхонтуул	51 844	67 436	53545	32516	63.0	33.8
Баруунбүрэн	19 484	28 898	32457	36674	44.7	45.8
Шаамар	1 323	3 892	2182	1767	20.7	16.5
Хүдэр	3 020	4 280	3105	540	24.5	3.5
Сүхбаатар	808	2 792	2020	2448	25.8	27.5
Жавхлант	7 661	18 143	13853	8186	30.8	18.5
Түшиг	10 369	8 667	5591	3064	27.2	13.4
Хушаат	17 940	24 940	12712	6277	34.8	17.7

3.1.3 ХОРОГДСОН ТӨЛ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Хорогдсон төл, толгойгоор				<u>2017-III</u>
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016-III
Бүгд	436	1 909	818	5 393	6,6*
Ботго			-	-	-
Унага	14	20	10	7	70.0
Тугал	38	71	65	298	4.6*
Хурга	164	911	343	2 622	7.6*
Ишиг	220	907	400	2466	6.1*

3.1.4 ХОРОГДСОН ТӨЛ, сумдаар

Сумын нэр	Хорогдсон төл, толгойгоор				<u>2017-III</u>
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2016-III
Бүгд	436	1 909	818	5 393	6.6*
Алтанбулаг	2	1	78	56	71.8
Ерөө	-	-	-	568	
Зүүнбүрэн	104	33	104	262	2.5*
Мандал	130	141	87	269	3*
Орхон	35	972	88	130	1.4*
Сант	-	-	-	68	
Цагааннуур	-	268	93	154	165.6
Баянгол	-	47	4	96	24*
Сайхан	1	26	15	58	3.8*
Орхонтуул	46	118	88	304	3.4*
Баруунбүрэн	20	100	79	822	10.4*
Шаамар	31	28	75	39	52.0
Хүдэр	35	-	-	11	
Сүхбаатар	20	27	28	49	175.0
Жавхлант	-	-	-	690	
Түшиг	12	115	79	20	25.3
Хушаат	-	33	-	1797	

тайлбар * - дахин их

3.1.5 ТӨЛ БОЙЖИЛТ малын төрлөөр

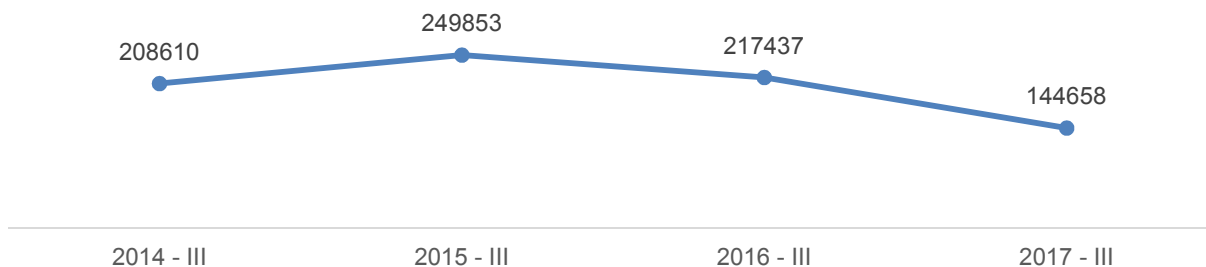
Малын төрлөөр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2017 - III
Бүгд	208 610	249 853	217 437	144 658	96.4
Ботго	45	46	7	7	100.0
Унага	1142	1137	693	589	98.8
Тугал	15601	16291	9446	11285	97.4
Хурга	111430	138045	120234	82523	96.9
Ишиг	80392	94334	87057	50254	95.3

3.1.6 ТӨЛ БОЙЖИЛТ малын төрлөөр

Сумын нэр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2017 - III
Бүгд	208 610	249 853	217 437	144 658	96.4
Алтанбулаг	4241	5029	9747	9337	99.4
Ерөө	2444	1720	673	2556	81.8
Зүүнбүрэн	4399	5390	6790	867	76.8
Мандал	22566	11373	5381	4592	94.5
Орхон	15719	8306	14130	10041	98.7
Сант	5077	331	11514	7291	99.1
Цагааннуур	6525	5981	19424	2463	94.1
Баянгол	23795	32060	16651	13866	99.3
Сайхан	11372	20624	7929	5636	99.0
Орхонтуул	51845	67401	53477	32212	99.1
Баруунбүрэн	19464	28798	32381	35852	97.8
Шаамар	1292	3864	2107	1728	97.8
Хүдэр	2985	4280	3107	529	98.0
Сүхбаатар	788	2961	2017	2476	98.1
Жавхлант	7661	18143	13885	7688	91.8
Түшиг	10357	8552	5512	3044	99.3
Хушаат	18080	25040	12712	4480	71.4

Төл бойжилт, тол

3.1.7 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Хорогдсон том мал, толгойгоор				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2017 - III
Дүн	802	1 201	1 499	24 261	1.52
Алтанбулаг	27	0	76	1 252	2.68
Ерөө	77	96	7	5 323	6.97
Зүүнбүрэн	37	133	32	1 748	2.40
Мандал	109	100	448	571	0.50
Орхон	3	160	31	669	0.63
Сант	6	2	7	550	0.68
Цагааннуур	58	126	111	2 209	1.38
Баянгол	19	95	51	402	0.27
Сайхан	4	50	108	230	0.24
Орхонтуул	115	146	195	2 642	1.22
Баруунбүрэн	85	99	141	820	0.45
Шаамар	32	39	71	505	2.12
Хүдэр	95	31	57	2 266	6.49
Сүхбаатар	47	38	63	166	0.86
Жавхлант	19	31	0	2 255	2.37
Түшиг	69	51	58	47	0.09
Хушаат	0	4	43	2 606	3.39

3.1.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар 1-р улирлын байдлаар

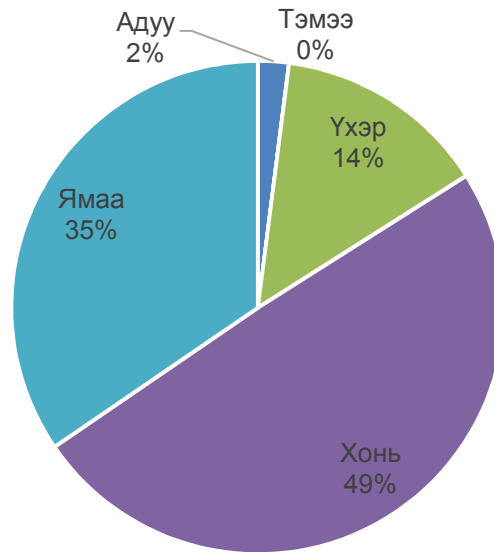
Сумын нэр	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III	2017 - III
Дүн	62	70	111	2 847	11.7
Алтанбулаг			25	907	72.4
Ерөө	-	7	-	-	-
Зүүнбүрэн	-	-	-	-	-
Мандал	-	-	-	-	-
Орхон	3	-	-	-	-
Сант	-	1	2	12	2.2
Цагааннуур	-	-	-	-	-
Баянгол	-	-	-	-	-
Сайхан	-	-	6	-	-
Орхонтуул	42	46	62	114	4.3
Баруунбүрэн	-	-	-	-	-
Шаамар	-	-	3	14	2.8
Хүдэр	13	2	7	1800	79.4
Сүхбаатар	-	4	6	-	-
Жавхлант	4	10	-	-	-
Түшиг	-	-	-	-	-
Хушаат	-	-	-	-	-

3.1.9 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Хээлтэгч малын хорогдол			
	2014 - III	2015 - III	2016 - III	2017 - III
Дүн	156	243	399	8 458
Алтанбулаг	9		18	315
Ерөө	2	5		1295
Зүүнбүрэн	22	71	15	1456
Мандал	22	20	154	233
Орхон	0	35		263
Сант	0		1	59
Цагааннуур	0	2	49	339
Баянгол	1	43	4	87
Сайхан	4	3	25	46
Орхонтуул	13	10	13	200
Баруунбүрэн	0	-	-	-
Шаамар	20	20	36	295
Хүдэр	6	1	8	1208
Сүхбаатар	47	1	17	75
Жавхлант	0			957
Түшиг	10	28	16	22
Хушаат	0	4	43	1608

Том малын зүй бус хорогдол төрлөөр

3.1.10 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Нас, хүйс	Х/н	2016-III	2017-III
А.Малын үнэ				
1.Адуу				
нас гүйцсэн	эр	толгой	780.0	780.0
	эм	толгой	760.0	650.0
Өсвөр насны	эр	толгой	520.0	620.0
	эм	толгой	510.0	520.0
2.Үхэр				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	860.0	800.0
	эм	толгой	830.0	750.0
Бух		толгой		
Өсвөр насны	эм	толгой	720.0	600.0
	эр	толгой	700.0	600.0
3.Хонь				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	140.0	140.0
	эм	толгой	130.0	120.0
Хуц		толгой		
Төлөг	эр	толгой	90.0	90.0
	эм	толгой	80.0	80.0
4.Ямаа				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	110.0	110.0
	эм	толгой	100.0	100.0
Ухна		толгой		

3.1.11 ХАА-н БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, төгрөг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Х/Н	2016-III	2017-III
1.Мах			
Тахианы	кг	7500	6500
Гахайны	кг	6500	8500
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг	3000	5000
Адууны сүүл	кг	5000	10000
3.Арьс шир			
Адууны шир	ш	20000	25000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	15000	20000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	33000	35000
хонины ноостой нэхий /өлөнгүй/	ш	300	1000
Ноосгүй нэхий	ш		
ямааны ноолууртай арьс	ш	7000	25000
ноолуургүй арьс	ш		500
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	260	0
Зөгийн бал, дотоодын	кг	19000	20000
Загас, дотоодын			
булуу цагаан /сазаан/	кг	15000	15000
бусад	кг	13000	13000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг	3000	2500
Сармис	кг	9000	18000
Өргөст хэмх	кг		
Улаан лооль	кг		
5.2.Жимс,жимсгэнэ			
Чацаргана	кг		
Аньс	кг		
5.2. Хэрэглээний мод			
Түлээний мод	м3	55000	65000

Тайлбар:Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР

3.2.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар 1-р улирлын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014-III	2015-III	2016-III	2017-III	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2017</u> 2016
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	46487.3	48516.3	24572.1	22790.7	100.0	100.0	100.0	100.0	92.8
1.Уул,уурхай	29596.2	22402.8	1804.2	746.9	63.7	46.2	7.3	3.3	41.4
Үүнээс:									
-Алт	19975.3	12535.9	1804.2	746.9	43.0	25.8	7.3	3.3	41.4
-Төмрийн хүдэр	9620.9	9866.9			20.7	20.3			
2.Хүнс	11431.3	19064.4	17031.6	16380.3	24.6	39.3	69.3	71.8	96.2
3.Барил.материал	3159.0	5004.4	3440.0	3159.0	6.8	10.3	14.0	13.9	91.8
Үүнээс:									
-Цемент, Шохой	3155.1	4541.8	932.6	3159.0	6.8	9.4	3.8	13.9	3.4*
4.Бусад	2300.8	2044.7	2296.3	2504.6	4.9	4.2	9.3	11.0	109.1

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ , 1-Р УЛИРЛЫН БАЙДЛААР

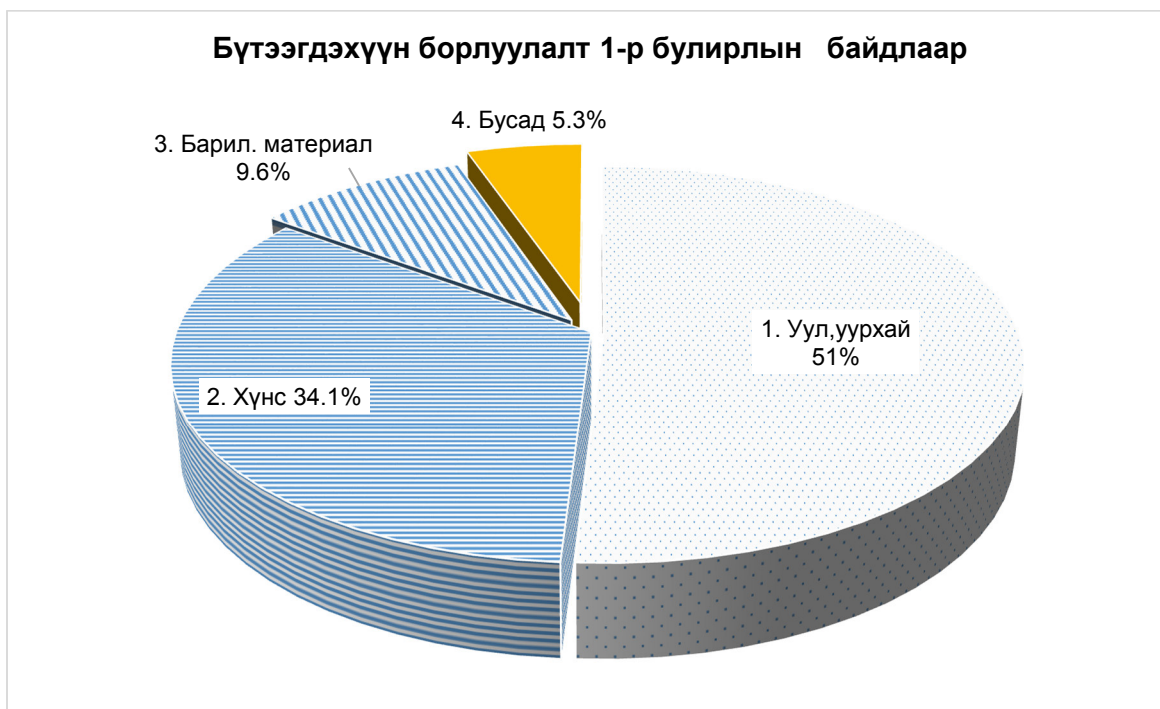

3.2.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар, 1-р улирлын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014-III	2015-III	2016-III	2017-III	Нийт дүнд эзлэх хувь				2017
					2014	2015	2016	2017	2016
Бүгд	57833.2	44012.8	55008.2	60212.3	100.0	100.0	100.0	100.0	109.5
1. Уул,уурхай	46248.5	26057.4	39514.6	30700.6	80.0	59.2	71.8	51.0	77.7
Үүнээс:									
-Алт	28634.0	14892.4	2317.6	746.7	49.5	33.8	4.2	1.2	32.2
-Нүүрс		1298.1	33.6	685.8		2.9	0.1	1.1	20.4*
-Төмрийн хүдэр	1950.4	9866.9	37163.4	30014.7	3.4	22.4	67.6	49.8	80.8
2. Хүнс	6686.4	10708.9	10013.8	20524.7	11.6	24.3	18.2	34.1	2.0*
3. Барил. материал	2475.7	5022.2	3183.5	5799.3	4.3	11.4	5.8	9.6	1.8*
Үүнээс:									
-Цемент, Шохой	2471.8	4575.3	932.6	3110.3	4.3	10.4	1.7	5.2	3.3*
4. Бусад	2422.6	2224.3	2296.3	3187.6	4.2	5.1	4.2	5.3	1.3*

Тайлбар: *дахин их

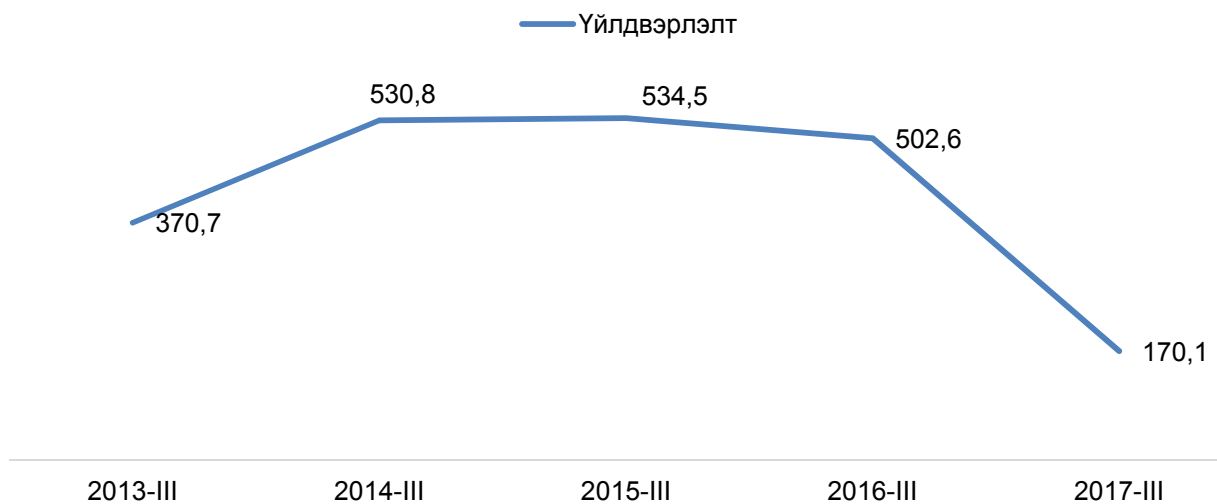

3.2.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, 1-р улирлын байдлаар

Бүтээгдэхүүн	Х/Н	2014-III	2015-III	2016-III	2017 - III			2017
					Компани	ЖДҮ	Дүн	2016
Нарийн боов	тн	27.9	29.1	45.8		14.5	14.5	31.7
Талх	тн	186.5	195.1	215.1		22.9	22.9	10.6
Алт	кг	427.2	427.3	34.3	23.5		23.5	68.5
Архи	мян.л	1135.5	1845.6	1519.7	1578.7		1578.7	103.9
Спирт	мян.л	610.7	895.1	969.7	865.4		865.4	89.2
Зүсмэл	м3	2712.8	3616.5	2092	2316.7		2316.7	110.7
Цемент	мян.тн	7.1	22.3	9.4	11.1		11.1	118.1
Шохой	тн	7354	8470.3	4034.4	14966.2		14966.2	3.7*
Дулаан	мгк	69.3	67.5	67.5	89.4		89.4	132.4
Хэрчсэн гурил	мян.ш	102.6	79.7			9.4	9.4	

3.2.4 ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Нийт	х/н	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний хэмжээ	Үйлдвэрлэлт	Борлуулалт
Нарийн боов	тн		14.54	25.6
Бялуу	тн		1.8	27.3
Талх	тн		22.9	21.03
Хэрчсэн гурил	тн		9.4	7.78
Банш, бууз, хуушуур	тн		7.5	28.9
Цэцгий	тн		0.05	4
Тараг	мян.л		3.81	2.46
Ааруул	тн		0.2	2.9
Зайрмаг	мян.ш		44	11.66

Жижиг дунд үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт сая.төг**3.2.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сумдаар 1-р улирлын байдлаар, сая.төг**

Сумын нэр	Үйлдвэрлэлт	Борлуулалт
Нийт	22790.7	60212.3
Баянгол сум	684.6	232.3
Ерөө сум	992.3	31143.1
Мандал сум	15887	19655.3
Орхонтуул сум	9.4	10.7
Сайхан сум	3507.3	6979.3
Сант сум	7.08	14.2
Сүхбаатар сум	1533.3	1995.4
Хүдэр сум	70.7	74.9
Хушаат сум	2.02	2.9
Цагааннуур сум	97	104.2

3.2.6 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙ НЭГЖИЙН ТОО

Сумын нэр	ХК ХХК	ББН ЗБН	Хоршоо	ТӨҮГ ОНӨҮГ	Салбар төл газар	Төсөвт газар	ТББ ОНБ	Шашин	Сан	Бүгд
ДҮН	1744	237	163	14	462	228	214	23	36	3121
Алтанбулаг	69	10	5		7	10	2	1	3	107
Ерөө	104	7	12	2	59	13	10	2	3	212
Зүүнбүрэн	34	9	6	1	13	5	3		2	73
Мандал	380	53	23	2	52	41	29	4	9	593
Орхон	28	25	8		22	5	1		1	90
Сант	20	13	9		15	6				63
Цагааннуур	65	5	13	1	8	7	3			102
Баянгол	73	6	15	1	39	7	9	3	1	154
Сайхан	173	10	10		59	18	24	3	2	299
Орхонтуул	26	16	11	1	30	9	3	1	1	98
Баруунбүрэн	29	8	4		16	8	1	1	1	68
Шаамар	40	19	13		18	12	7	1		110
Хүдэр	68	3	4	1	31	6	4		4	121
Сүхбаатар	508	45	18	5	71	66	107	7	6	833
Жавхлант	52	1	5		11	5	1			75
Түшиг	33	1	3		7	5	5		1	55
Хушаат	41	6	4		4	5	5		2	67
Бусад	1									1

3.2.7 ТАТВАР ТӨЛӨГЧИЙН БҮРТГЭЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

Хариуцлагын хэлбэр	Жилийн эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Улирлын эцэст
ДҮН	3101	20	0	3121
ХХК	1714	14		1728
ХК	16			16
ББН	190			190
ЗБН	47			47
Хоршоо	160			160
Хад. зээлийн хоршоо	3			3
ОНӨҮГ. ТӨҮГ	14			14
Салбар	461	1		462
Сан	36			36
ТББ, ОНБ, шашин	233		4	237
Төсөвт газар	227		1	228

3.3 ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БИЕЙН ТАМИР СПОРТ

3.3.1 ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Үзүүлэлт	Тоо
Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр	
1.Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	27
2.Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ авахаар хандсан хохирогч хүүхэд	3
3.Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	20
4.Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	4
5.Сургалтанд хамрагдсан иргэд	87
6.Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдаж буй насанд хүрээгүй хүмүүсийн эрхийг хамгаалан Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцсон	2
7.Гэмт хэргийн гэрч болсон хүүхдийн эрхийг хамгаалан ЭБША-нд оролцсон	-
8.Хүүхэд харах үйлчилгээний төв	12
9.Хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдаж буй хүүхэд	156
10.Хүүхдийн тусламжийн утас-108	25
11. Бидний найз - 95491979 утас	-
Гэр бүлийн чиглэлээр	
1.Гэр бүлийн чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	1
2.Сургалтанд хамрагдсан иргэд	267
3.Сэтгэл зүй зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлсэн иргэд	3
4.Гэр бүлийн хүндэтгэлийн танхимаар үйлчүүлсэн иргэд	4
Хүүхдийн хөгжил, оролцооны чиглэлээр	
1.Хүүхдийн авьяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр төвлөрсөн арга хэмжээ	4
2.Оролцсон хүүхэд	236
3.Медаль авсан нийт хүүхэд	53

3.3.2 ТАМИР, СПОРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Үзүүлэлт	Тоо
1.Секци сургалтын тоо	167
2.Секци сургалтанд хамрагчдын тоо	2670
3.Спортын зэрэг цолтой тамирчид	34
4.Улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс авсан медаль	194
5.Сорил судалгаанд хамрагдсан хүний тоо	
6.Албан ёсны БТС-ын арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо	
7.Улсын уралдаан тэмцээнд оролцсон хүний тоо	201
8.Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнээс авсан медаль. Үүнээс:	53
-алт	9
-мөнгө	10
-хүрэл	34
9.Спортын гавьяат тамирчин	
10.Олон улсын хэмжээний мастер	
11.Спортын мастер	4
12.Спортын дэд мастер	23

4. БУСАД

4.1 МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, 1-р улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шийтгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	105	138	225		209	100			720.0	720.0
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	10	10			42	18				
Мал үржлийн хяналт			18	21	26	20			50.0	50.0
Мал эмнэлгийн хяналт			2	8	14	12				
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналтын			70	5						
Таримал ургамлын үрийн хяналт	11	4	6		73	47			3120.0	3120.0
Байгаль орчны хяналт	6	1			4				818.0	434.0
Газар, геодези, зураг зүйн хяналт	2	6	1	3	2	2				
Геологи, уул уурхайн хяналт	9	28	9		29	6				
Эмчилгээний чанарын хяналт	27	41	61	26	183	54			240.0	240.0
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	5	6			11	4				
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	1				4					
Хөдөлмөрийн хяналт	7				11	7				
Хөдөлмөрийн эрүүл ахцйн хяналт	1				8					
Нийгмийн хамгааллын хяналт	5				10					
Барилгын техникийн хяналт										
Авто замын хяналт	9	5	7		36					
Эрчим хүчний хяналт										
Тээвэр (авто, усан) -ийн хяналт										
/Өргөх механизм, Хот байгуулалт/	2				18	9				
Харилцаа холбооны хяналт	5		8		37	15			20.0	20.0
Хэмжил зүйн хяналт	12									
Боловсролын хяналт										
Соёлын хяналт										
Цөмийн болон цацрагийн хяналт	217	239	407	63	717	294	0.0	0.0	4968.0	4584.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар

4.2 САНХҮҮ ХЯНАЛТ, АУДИТЫН АЛБА

Үзүүлэлт	Дүн	
Хяналт шалгалтанд хамрагдсан байгууллагын тоо	16	
Илрүүлсэн төлбөр зөрчлийн тоо	64	
Өгөгдсөн зөвлөмжийн тоо	72	
	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулсан байгууллагын тоо	258
	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулах байгууллагын тоо	260
	Хувь	99.2%
Сэлэнгэ аймгийн Төсвийн ерөнхийлэн захирагч, харьяа байгууллагууд, Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, төсвөөс татаас авдаг хувийн сургууль, цэцэрлэг, мал эмнэлэг, холбоодын шилэн дансанд мэдээлэл	Шилэн дансанд байршуулах мэдээллийн тоо /өмнөх он 2016 оны/	28923
	Шилэн дансанд байршуулсан мэдээллийг тоо /өмнөх он 2016 оны/	23780
	Хэрэгжилтийн хувь	82.2%
Санхүү, төсвийн чиглэлээр явуулсан сургалт	Явуулсан тоо	4
	Хамрагдсан хүний тоо	82

4.3 ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ХЭЛТЭС, 1-р улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 - III	2017 - III
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	213	276
Айл өрх	тоо	787	1536
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	775	556
Арилгуулсан зөрчил	тоо	187	120
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	34	21
Ой, хээр	тоо		
Учирсан хохирол	сая.төг	105.9	226.05
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	344.5	287
Барилга, байшин	тоо	8	8
Машин, техник	тоо	2	
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо		2
Албан тушаалтан	тоо		
Иргэн	тоо		
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	12	14
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	11	27
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо		
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	97	82
Мэдэгдэл	тоо	110	185
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	24	20
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	15	18
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	15	11
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	10	4
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо	3	
Өөрөө унтраасан	тоо	5	2
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	8	9
Мэдээллээр ирсэн	тоо	10	1

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

4.4 ШҮҮХИЙН ШҮҮН ТАСЛАХ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Дүн	Бүгд	Шийдвэрлэсэн хэргийн тоо		
		Эрүүгийн хэрэг	Иргэний хэрэг	Захиргааны хэрэг
аймгийн дүн	286	29	248	9

Дүн	Хянан шийдвэрлэсэн бүх хэрэг	Давж заалдах шатны шүүх		
		Эрүүгийн хэрэг	Иргэний хэрэг	Захиргааны арга хэмжээ
аймгийн дүн	37	25	12	

Дүн	Ял шийтгүүлсэн хүний тоо		Өргөдөл, гомдол, хүсэлт	
	Бүгд	Үүнээс: эмэгтэй	Хүлээн авсан	Шийдвэрлэсэн
аймгийн дүн	33	6	107	102

4.5 ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ АЛБАНЫ МЭДЭЭ

Гүйцэтгэх бичиг баримт	Оны эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	279	94	8	365
Мөнгөн дүн /сая төг/	1831.7	602.2	75.4	2358.5

Гүйцэтгэх бичиг баримт	Биелүүлбэл зохих	Бодитой биелүүлсэн	Хувь	Үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	365	59	16.2	306
Мөнгөн дүн /сая төг/	2358.5	251.6	10.7	2106.9

4.6 ШША-НЫ КРИМИНАЛИСТИКИЙН ШИНЖЭЭЧ НАРЫН АЖЛЫН ТАЙЛАН

	Нийт шинжилгээ				
	Бүгд	Гарын мөр	Мөр судлал	Бичиг баримт	Бусад
аймгийн дүн	24	7	14	3	

	Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо				
	Бүгд	Хүний амь нас хохирсон	Хулгайлах	Зам тээврийн осол	Бусад
аймгийн дүн	180	60	43	61	16

4.7 ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЭМНЭЛГИЙН МЭДЭЭ

	Нийт шинжилгээ				Эксгумаци, хавтаст хэргийн материалаар хийсэн шинжилгээ
	Бүгд	Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох	Хүний биед хийсэн бусад үзлэг	Цогцост хийсэн шинжилгээ	
аймгийн дүн	222	156	8	54	4

4.8 ГАЗРААС БУСАД ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, 1-р улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	2100
Төрөөс хувьчилсан орон сууцны баталгаажуулалт	6
ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалт	149
Нийт бүртгэсэн гэрээ	1402
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт, залруулга хийх	36
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	1
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	4
Өмчлөгчийн хүсэлтээр бүртгэлд өөрчлөлт оруулах	1
Лавлагаа, хуулбар	513
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ	352
Тэмдэгтийн хураамжийн нийт дүн	143
ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	72

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

4.9 ГАЗАР ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, 1-р улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	1624
Төрөөс хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	550
Төрөөс худалдаж авсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	
Газрыг эзэмших, ашиглах эрхийн анхны бүртгэл	551
Нийт бүртгэсэн гэрээ	816
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт залруулга хийх	48
Үрэгдүүлсэн гэрчилгээ шинээр олгох	4
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	1
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	7
Лавлагаа, хуулбар	209
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ бүгд	734
Үйлчилгээний хураамжийн нийт дүн	1074
ГӨЗ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	60

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

4.10 ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ БАРЬЦААЛСАН, ЧӨЛӨӨЛСӨН БАЙДАЛ, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Иргэний газар эзэмших эрх		Аж ахуйн нэгжийн газар эзэмших эрх	
	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн
Алтанбулаг				
Баруунбүрэн				
Баянгол	4	2	1	
Ерөө				
Жавхлант	13	3		
Зүүнбүрэн	9	1		
Мандал	14		3	
Орхон	1		1	
Орхонтуул			10	
Сайхан	5			
Сант				
Сүхбаатар	15		1	
Түшиг				
Хушаат	3			
Хүдэр				
Цагааннуур			1	
Шаамар	34	18		
	98	24	17	

Эх үүсвэр: Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

4.11 СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ГАЗАР ӨМЧЛӨГЧ ИРГЭДИЙН МЭДЭЭ, 1-р улирлын байдлаар

Сумын нэр	Газар өмчлөх тухай өргөдөл гаргасан нийт иргэдийн тоо	үүнээс			Засаг даргын захирамжаар газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн нийт иргэдийн тоо	үүнээс				Өмчлүүлсэн газрын хэмжээ /га/-аар	үүнээс			
		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн иргэдийн тоо	Шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэдийн тоо	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааныхаа	Шинээр газар өмчилж авсан иргэдийн тоо	Аж ахуйн зориулалтаар газар өмчилсөн иргэдийн тоо	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааны газрын хэмжээ /га-гаар/	Шинээр өмчилсэн газрын хэмжээ /га-гаар/	Аж ахуйн зориулалтаар өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Бусад
Алтанбулаг	3	3		1	6	3	3		1	0.95	0.65	0.16	0.14	0.14
Баруунбүрэн					6		6			0.74		0.74		
Баянгол														
Ерөө	3		3		3		3			0.6		0.6		
Жавхлант														
Зүүнбүрэн														
Мандал	25	5	20		83	7	76			15.53	1.9	13.63		
Орхон														
Орхонтуул														
Сайхан	10		10		10		10			0.7		0.7		
Сант														
Сүхбаатар					12	12				1.01	1.01			
Түшиг					4		4			0.8		0.8		
Хушаат														
Хүдэр														
Цагааннуур														
Шаамар					4		4			0.28		0.28		
АЙМГИЙН ДҮН	41	8	33	1	128	22	106	0	1	20.61	3.56	16.91	0.14	0.14

4.12 ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Ардчилсан засаглал		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	102	204000	120	240000			222	444000
1	34	68000	48	96000			82	164000
2	34	68000	36	72000			70	140000
3	34	68000	36	72000			70	140000